

במאים

הצרפתי שהיה יהודי

וחלם להיות אמריקאי

עם מותו של ז'אן פואר מלוויל בשבוע שעבר, אבד לקולנוע הצרפתי אחד היוצרים המקוריים, המעניינים והמזוהים ביותר שהיו לו מעודו. צרפתי בכל רמ"ח של כל סרט.

במאי מלוויל אמריקאי בפאריס

הקים לעצמו אולפן פרטי וגר מעליו, כדי שיוכל לנשום אווירת קולנוע יומם ולילה. סרטיו, בין אם התרכזו בסיפורימחלת (כמו סרטו הראשון דממת היס, או צבא הצללים) בדראמות אישיות (ליאון מורג, כומר) או בסיפורים על העולם התחתון, שמהווים חלק ארי ביצירתו (המענג האדום ולינה על העיר הן שתי הדוגמאות האחרונות) נושאים חותם אישי של יוצרם: הוא אחד מאותם אנשי קולנוע מעטים, שניתן לזהות את סיגנונם מן הדקות הראשונות של כל סרט.

ואם יש דמיון רב כל-כך בין סרטיו השונים של מלוויל, אין ספק שהסיבה הישירה לכך היא התערבותו האישית בכל שלב ושלב בהפקה — מהתאורה והצילום, ועד לבניית התפאורה והעריכה: לא פעם אמר שהיה מעדיף, אילו ניתן הדבר, לעי שות הכל בעצמו. הוא אהב לעבוד עם השחקנים, כוכבים העריץ עוד מימי נעוריו, והוא עצמו ידע להשתמש בשחקנים בהם בהר, באורח שהוא שונה לחלוטין מכל מה שעשו לפניו. אמן דלון לא נראה מעולם כמו בסמוראי או בלינה על העיר. בורביל הגיש אולי את המשחק המשובח ביותר של חייו במענג האדום. מלוויל העז לה שחקנים, הפך אותם לדמויות גדולות מן החיים. ובכך, הפך גם את סרטיו לגדולים מן החיים.

פסטיבלים

פסטיבל נוסח מוסקבה

עשרות הפסטיבלים לקולנוע הנערכים מדי שנה בקביעות ברחבי העולם, משרי תים בדרד כלל שתי מטרות. המטרה הראשונה היא מסחרית, פסטיבל סרטים הוא בראש וראשונה שוק, בו מציעים היצרנים את תוצרתם והמפיצים מחפשים אחרי הסחורה המתאימה להם. המטרה השנייה היא ביהודית: כמו כל הקונגרסים של המקצועות השונים, נותנים פסטיבלים הסרטים הזדמנות נאותה לכל הקשורים בתעשיית הקולנוע, לטייל בעולם, לבלות ולהתחולל על חשבון ההוצאות, המנוכה במדינותיהם ממסי ההכנסה.

כל שאר האלמנטים הנספחים לפסטיבל — הפרסים, הכוכבים, הכוכבניות ה-

אבריו ובעל עבר מפואר במלחמת העולם, הן במחלת והן כחייל בצבא צרפת החופשית, אימץ מלוויל לעצמו דווקא שם של סופר אמריקאי נערץ עליו, הרמן מלוויל, במקום שמו האמיתי, גרומבאך, שרמו בו בירור על מוצאו היהודי. במקום ללמוד את מלאכת הסרטים בבית-ספר מסודר, הוא השתעשע במצלמות קטנות, לפני שגוייס לצבא (ב-1937) ואחרי המלחמה, ניגש ישר לבימוי סרטים, למרות כל הגבות המורמות שסביבו.

כאשר צרפת כולה השתעשעה עדיין ב"סרטי הריאליזם הפיוטי שלה, התבוננה בזילזול בקולנוע שמעבר לים, היה מלוויל מטורף לסרטים אמריקאיים, כאשר ישב

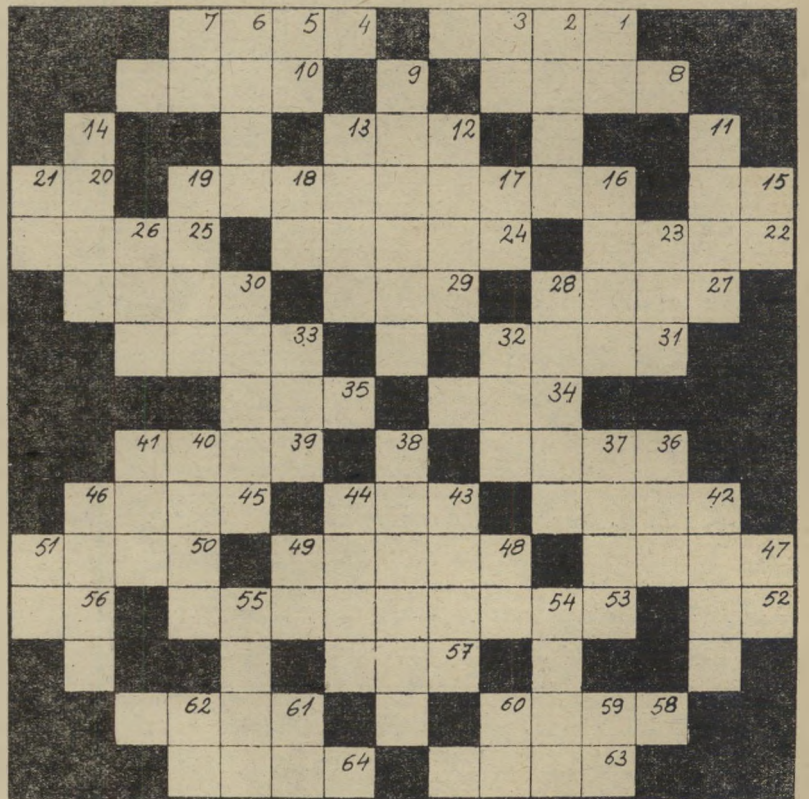

אנמון שותה קבאס ממוסבאית ברחוב מוסקבאי חג לכל העיר

בכלא ספרדי, במלחמת העולם, היה משער שזע את חבריו בתיאור של כל סצינה וסצינה מתוך קאבאלקויד של פראנק לויד.

עד יום מותו נחשב למומחה הגדול ביותר לקולנוע אמריקאי שהיה לצרפת. הש"פעת סרטי הוליווד בשנות השלושים והארבעים ניכרה לא רק במה שמלוויל עשה, אלא אפילו בצורה שהוא נראה. משקפיים כהות לא ירדו מעל אפו, וכובע בוקרים רחב כיסה בקביעות את ראשו המקריח. מהיום הראשון ועד האחרון לעבודתו, סירב לקבל תכתיבים מסחריים. הוא עשה את סרטיו בדיוק כפי שהתחשק לו, ואם כי הסרטים לא הפסידו כמעט אף פעם, הרי שמצד שני ההשקעה בהם היתה זעירה — דווקא משום שאף בעל-הון רציני לא היה מוכן להסתכן ולהותיר לו יד חופשית בהפקה, כפי שדרשו. עד כדי כך עמד מלוויל על הרוחו, שי

השבוע השולס הזה 1876

מזאונן:

- 1 שינאה. 4 נאה, סימפטי, חביב. 8) שעשועו. 10) מים מבעבעים. 12) מעממי כנעני. 15) תו נגינה. 16) פילדמרשל בריטי, גיבור אל-עלמיין. 20) לחם. 22) מחתרת בימי התורכים. 24) דג ים. 25) אפיסת. 27) איש חיל. 29) נושא קונטרברסלי. 30) סירה קטנה. 31) אחד הטעמים. 33) מה שיהיה. 34) "וישן מפני ... תוציא". 35) מכר את בכורתו. 36) בורח, משתמש. 39) תלוי בדבר. 42) איש צדיק. 43) חידה ערי-מומית. 45) ארץ אסיתית. 47) תשלום לזונה. 48) צורה גיאומטרית. 50) תבלין מזרחי. 52) מטבע צרפתי קטן. 53) ריפוי בתפילות, בעיקר על ידי קדוש. 56) מס-פיק, די. 57) בית, מישכן. 58) חצי אי השייך לברית המועצות. 61) קריאת שמי-פה. 63) רגש עז, התלהבות. 64) כובע פלדה.

מזאונן:

- 1) נור. 2) בצותא. 3) תואר כבוד באר-

חשבוע 1876

זוהי חידה חשבונית, כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חילוק, חיבור וחיבור יש למצוא אילו סיפרה מצייין כל סמל של ריבוע.

